

عنوان مقاله:

همبستگی معماری ایرانی و اندیشه اسلامی در مجموعه تربت شیخ جام

محل انتشار:

سومین همایش ملی نقش خراسان در شکوفایی هنر و معماری ایرانی-اسلامی (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

بتول دادخواه - عضو هیات علمی گروه طراحی لباس، موسسه آموزش عالی وحدت، تربت جام، ایران.

زهرا کاشف رونجی - دانشجوی کارشناسی طراحی لباس

خلاصه مقاله:

یکی از جلوه های بارز معماری اسلامی بناهای آرامگاهی میباشد. هرچند آرامگاه در جامعه اولیه اسلامی در روند شکل گیری و توسعه معماری بناهای مذهبی و غیرمذهبی اعراب پیش از اسلام نقش و جایگاه مهمی نداشت. بعد از ظهور اسلام نقش آرامگاه ها از همراهی با بنیادهای وابسته به آن ها، منزلتی والا پیدا کرد. این امر دلالت بر نقش آنها فارغ از مکانی برای تدفین یا یادبود متوفی بود. آن چه اهمیت بررسی معماری بناهای آرامگاهی در ایران را یادآور میشود، جدا از ساختار معماری بنا یا بناهای وابسته و یا حتی جزئیات آنها، وجود نوعی تفکر و جهانی بینی خاص ناشی از اندیشه اسلامی است که اهمیت ویژه ای دارد. در معماری اسلامی بعد از توسعه مساجد یا مدارس، آرامگاه ها نقش موثری در ارائه و بروز تفکر اسلامی و اعتقادات مسلمانان داشتند. بناهای آرامگاهی جدا از مکانی برای دفن به نسبت جایگاه و منزلت شخص متوفی به محلی برای زیارت، مامنی برای تسکین آلام و دردها و یا کانون عارفان و صوفیان بدل شد. این پژوهش به این سوال پاسخ می دهد که: آیا تفکر و اعتقادات خاص اسلامی در شکل گیری ساختار معماری تربت شیخ جام در طی دوره های مختلف تاریخی موثر بوده است؟ با طرح این پرسش ضمن بررسی موقعیت منطقه و جایگاه عرفانی شیخ جام به نحوه شکل گیری و ساخت بنای آرامگاه و روند گسترش آن در سایه تعالیم و آموزه های قرآنی و شیوه های خاص اعتقادی دین مبین اسلام در طی دوره های مختلف میپردازد. این پژوهش به روش کیفی (توصیفی-کتابخانه ای) بوده و با تحلیل داده های موجود در منابع مختلف به بحث و استنتاج می پردازد.

کلمات کلیدی:

شیخ احمد جام، آرامگاه، معماری اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1486180>

